

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

ună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se luapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Topografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz bornat „la tot-tie”

Hunii moderni.

(*) De astă-dată nu este vorba de Maghiari, ci de soldații germani ai împăratului Wilhelm trimiși în China, cari credincioși parolei primite țin să asigure în China gloria numelui german, precum și-au asigurat oardele lui Attila acum șesșezpezece sute de ani gloria numelui în Europa.

Dar' așa pare, că nu toți Germanii imperiului sunt geloși pe gloria Hunilor și astfel avem să înțelegem rostul desbaterilor agitate, cari s'au pornit în parlamentul german din incidentul depunerii proiectului de indemnitate asupra speselor expedițiilor germane în China.

E un simptom caracteristic al vieții politice în Germania, că cele mai mari greutăți le întâmpină guvernul în parlament din cauza improvizărilor imperiului Wilhelm, improvizărilor cari nu concordează nici cu politica de guvernament și nu contribuie nici la întărirea legăturilor firești între împărat și populațiune.

Nici într'un stat modern n'avem atâtea cazuri de leza majestate ca în Germania, dar' de altă parte niciari nu ia monarhul o pozițiune atât de potrivită în afaceri interioare, aprobând și vestejind fățiș singurătate grupuri, ba chiar și indivizi. Din această depășire a cerului sau de suveranitate nu arareori rezultă greutăți incommensurabile pentru guvern, care de voe și nevoie este necesită să iee pe umerii proprii responsabilitatea pentru gravele improvizățiuni împărătești.

În o astfel de situațiune piezișă a ajuns de prezent guvernul imperial german și noul cancelar contele Bülow își începe noua sa funcțiune în o situațiune de tot penibilă, din care va scăpa, dar' care ne indică, că deja la începutul activității sale de cancelar îi sunt zilele numărâte. Este simptomatic, că deja în discursul său de Marți — al treilea discurs rostit ca cancelar — vorbește despre timpul când altul îi va lua locul.

Se discută indemnizarea speselor expedițiilor chineze, cari conform bugetului se urcă la considerabila sumă de 170 milioane mărci și lucru curios, nu suma aceasta esorbitantă, spesată fără votul prealabil al parlamentului, ci o vorbire a împăratului și consecvențele ei formează cea mai mare greutate a guvernului.

Ne aducem încă aminte, când au plecat voluntarii germani la China, a rostit împăratul Wilhelm la Bremerhaven un discurs care a produs în întreaga lume civilizată o impresiune penibilă. Împăratul Wilhelm stătuind pe Huni drept model de imitat soldaților germani le-a recomandat, ca în luptele cu Chinezii să nu se încurce cu prizonieri, ci să omoare pe toți, cari le vin în cale. „Pardon wird nicht gegeben” au fost cuvintele împărătești.

De față la acest discurs a fost și contele Bülow, actualul cancelar al imperiului, atunci secretar de stat al esternelor. A făcut îndată guvernul ce a putut, ca să suprimă pentru publicitate terminii prea aspri ai discursului și în foaia oficială și ai apărut discursul împăratului Wilhelm fără pasajul cu Hunii, dar' încercarea de suprimare a rămas fără succes, căci la Bremerhaven au fost de față și alți jurnaliști, cari au auzit vorbele împăratului și le-au transmis ne-schimbate ziarelor lor.

Venind acum vorba în parlament despre aceste pasaje ale discursului împăratului, n'a fost contele Bülow în situațiunea să desmintă pasajul cu „Hunii”, ci implicite a trebuit să recunoască, că împăratul Wilhelm a rostit acele cuvinte, suprimate în „Reichsanzeiger”.

Seriositatea situațiunii nu consistă însă în vorbele roșite de împăratul, — căci cu astfel de vorbe s'a deprins deja opiniunea publică în Germania, — ci gravul fapt, că soldații germani și-au luat la inimă cuvintele împărătești și

operațiunile germane în China sunt o serie de barbarisme demne de prototipul lor, de Hunii lui Attila. Niciari n'au făcut prizonieri, ci tot ce le cădea în mână era fără aminare victimă a morții: bătrâni, tineri, femei și copii.

Ziarele germane opoziționale, ba chiar și amice guvernului, publică serii de scrisori de pe câmpul de luptă dela soldații cari cu greață în suflet descriu oribilele omoruri și măceluri, pe cari le comit zilnic la ordin mai înalt. Oroarea produsă în Germania prin aceste scrisori, poreclite „scrisori hunice” (Hunnen-briefe) este atât de mare, încât nu se mai găsește în Germania voluntari pentru China.

Deputatul progresist și marele orator al parlamentului german, Eugen Richter, a constatat în discursul său din parlament, că oștile lui Waldersee încă n'au făcut pe câmpul de luptă nici un prizonier chinez, ci au măcelărit totul ce le-au venit în cale.

Urmat de astfel de fapte, discursul împăratului Wilhelm dela Bremerhaven ni-se prezintă în altă lumină, decât atunci când ni-se părea că e numai efluxul mănii momentane și ca multe alte vorbe ale lui Wilhelm are să rămână numai vorbă.

Ne întrebăm acum, sunt compatibile astfel de cuvinte în gura împăratului și astfel de fapte pe câmpul de luptă cu lozina civilizațiunii și creștinismului, cu care au intrat armatele aliaților în China barbară; sunt compatibile cu cultura în al cărei serviciu stă Europa, sunt compatibile cu menirea civilisatorică a Germaniei?!

Nu sunt. De aceea ne cuprinde durere la auzul celor ce se petrec în China, ne cuprinde durere, căci Germania ne este un imperiu aliat și împăratul Germaniei, ca descendent al casei Hohenzollernilor, un suveran simpatice.

Sus pe piscul muntelui Taunus, unde a stat pretoriul lui Drusus a declarat deunăzi împăratul Wilhelm, că întră în moștenirea imperiului universal al Romanilor, ear' la Bremerhaven a indicat soldaților sei moștenirea gloriei lui Attila.

Imperiul universal roman cu gloria lui Attila nu se poate, aceasta a probat-o pentru toți timpii însuși Attila. Morala istoriei e prea evidentă decât să mai aibă trebuință de o probă nouă.

Sibiu, 26 Nov. n.

Corpurile legiuitoare române vor fi deschise Mercuri, la orele 12, cu solemnitatea obicinuită. Decretul regal, prin care li-se face convocarea în sesiune ordinară, a apărut în „Monitorul oficial” de Sâmbătă.

Verdictul. Nu numai în România, ci și la noi, și în întreaga străinătate, a fost primit verdictul curții cu jurați din București în procesul criminalilor bulgari cu cea mai vădită satisfacție. E admirată din toate părțile străinătății și dibăcită cu care justiția română a știut aduna materialul necesar, pentru a putea demonstra până la evidență culpabilitatea, nu numai a celor de față, ci și a celor ce se bucură încă de perfecta libertate pe pământul Bulgariei. Acum e rândul deci la guvernul bulgar să-și facă datoria. Nu va mai putea șovăi și nu va mai putea întârzi cu luarea măsurilor celor mai severe în contra banditului Sarafoff și a conșoților sei din Bulgaria, pentru că dovezile date în mână din partea justiției române sunt prea zdrobitoare și nu pot fi ignorate, fără a se espune guvernul bulgar primejdiei de a fi considerat și el de complice în toate actele criminale săvârșite de Sarafoff și din ordinul lui Sarafoff. De aceea, sperăm, că acum guvernul bulgar își va face datoria. La el e rândul.

Căile ferate bosniace. Ziarul „Kölnische Zeitung” publică o telegramă din Constantinopol în care se spune, că Sultanul a întrebat statele-balcanice ce atitudine vor lua față de calea ferată pe care Austria vrea să o construiască în Bosnia? Statele-balcanice au răspuns, că consideră construirea acestor căi ferate ca păgubitoare în mod grav pentru Balcani. Rusia nu a eșit încă până acum din rezerva ei în această privință.

Legi nouă. Guvernamentele se laudă, că după terminarea discuției asupra bugetului, guvernul va prezenta dietei maghiare spre votare trei proiecte de legi de mare importanță: Despre simplificarea administrației, — despre căile ferate vicinale și despre incompatibilitatea deputaților. Guvernul vrea ca toate aceste trei proiecte să devină legi înainte de a se face alegerile dietale. Earăși un fel de — reclamă!

Bugetul. Dieta maghiară va începe Mercuri să discute bugetul anului viitor. Și cum nu sunt prospecte ca până la finea anului acestuia bugetul să fie votat și sancționat, guvernul va cere încă în decursul săptămânii viitoare indemnizare pe trei luni. În jurul bugetului se vor desvolta de alt-cum discuții lungi și interesante, fiindcă acum, în preajma alegerilor, fiecare partid ține să-și facă puțină reclamă și să atragă alegătorii pe partea sa.

Procesul crimelor bulgărești.

SEDINȚA A CINCA.

Sedința se deschide la orele 12 și 40 minute.

Se introduce brutarul Tabanoff cerut ca informator de apărătorul lui Alexoff.

Președintele: Ce știați despre relațiunile dintre Alexoff și Ionomoff?

Informatorul răspunde că într-o zi Ionomoff i-a dat o scrisoare ca să o ducă lui Karambuloff la Văcărești. Tăgăduiește că ar fi scris o scrisoare lui Alexoff prin care îi cere 60 de lei pentru directorul închisoarei Văcărești. Spune că în pasajul Vilacros într-o seară Ionomoff, pe care el îl cunoștea sub numele de Popoff, l'a amenințat că-l împușcă.

Se introduce dl. Ioan Brătescu, avocat, chemat tot ca informator.

D-sa declară că la vre-o trei zile după omorul lui Mihăileanu a fost la cabinetul dlui jude-instructor Florescu și a văzut pe Dimitroff. Acesta a spus judecătorului că el, învățat de unul Ionomoff, a mers la Sarafoff, spre a-i cere voe să omoare pe mai mulți înși, între cari și pe Mihăileanu. La Sarafoff s'a dus cu o recomandatie dela Troleff, pentru a ave încredere în el. Sarafoff i-a spus să omoare pe Mihăileanu cu secura, căci nu se face sgomot și poți mai ușor să scapi. Pe urmă Sarafoff l'a sărutat în gură. Apoi Dimitroff a spus cum s'a făcut crima. În urmă Dimitroff a declarat că era să omoare și pe dl. Take Ionescu.

— Nu cumva era bătut, torturat?

— Nu, judecătorul îl ținea frumos și el spunea cum s'a întâmplat crima și cine l'a indemnă să facă aceasta.

Președintele către Dimitroff: Dimitroff, ești un om bătrân, un membru al parlamentului, care a asistat la mărturisirile tale! Tot mai tăgăduiești?

Dimitroff tăgăduiește, apoi se încurcă în răspunsuri.

Se introduce spre a fi ascultat ca informator studentul Zamfirescu.

Informatorul spune, că Alexoff l'a întrebat despre locuința lui Mihăileanu și el l'a spus unde stă.

Informatorii George Fitowsky și dl. general Algiu, fost prefect de poliție, nu sunt prezenți.

Președintele, după cererea dlui Valerian, apărătorul lui Trifanoff, în virtutea puterii discreționare, ordonă aducerea înaintea curții a dlui Puiu Alexandrescu, șeful siguranței.

Sedința se suspendă la ora 1.

La redeschidere, se procede la ascultarea ca informator a dlui Puiu Alexandrescu.

Informatorul declară că Trifanoff i-a spus imediat cu inima deschisă că comitetul din Sofia a hotărât să arunce o bombă la palat, una la senat și una la camera. Trifanoff a spus singur toate acestea.

Urmează pledoariile.

Di P. Grădișteanu spune că partea civilă a hotărât ca să vorbească întâiu dl. Polierat, al doilea dl. Cernescu și al treilea d-sa.

Di Polierat, constată mai întâiu lecțiunea strasică ce a dat magistratura română, dovedind că România e un stat cu totul civilizat.

Spune că procedurile vecinilor, cari se mărginesc la crime și asasinat, spargeri și jefuiri, răpiri de minori, nu sunt procedurile unor oameni civilizați și patrioți, ci a unor criminali ordinari.

Președintele atrage atențiunea apărătorului să se mărginească în chestiune și să nu facă procesul națiunii vecine.

Di Polierat declară că face deosebire și nu trebuie să se confunde poporul bulgar cu criminalii de astăzi, cu cari el n'are nici o legătură.

Arată apoi mijloacele de cari se servesc acești criminali pentru a-și executa crimele lor. D-sa scoate la iveală opera lui Mihăileanu, despre care spune că intrupa aspirațiunile poporului său. Cetește apoi articole din „Peninsula Balcanică”, esplicând cum lucra Mihăileanu pentru neamul românesc.

Arată apoi cum poporul românesc a luat o foarte mare parte la eliberarea poporului bulgar și acum unii Bulgari, drept recunoștință, ne trimit asasinii, cari se străpungă inima Regelui nostru. D-sa termină spunând, că discuțiunea faptelor și a compliceilor o lasă distinsului coleg al său, dl. Cernescu.

Sedința se suspendă la orele 2 și 20.

Sedința se deschide la orele 2 și 40.

Se dă cuvântul dlui C. Cernescu, din partea părții civile.

Noi aici am primit un cuvânt din partea asasinului Covaceff, cuvântul de „mămăligarie”; îi vom trimite în schimb stigmul de asasin, spre a-l purta toată viața. Toți aceștia de pe banca acusaților sunt vinovați; ve vom dovedi-o și apoi sarcina d-voastră va fi ușoară.

Comitetul din Sofia este compus din bucătari, covrigari, calfe de croitori, un ofier dat afară din armata bulgară, unul în retragere — Boris Sarafoff — și aceștia ar voi să schimbe fața Europei. Sunt o glumă, un caraghiosic aceste aspirații. El cultivă floarea patriotismului, stropind-o cu sânge!

Opera lor: răpiri de minori, imprumuturi forțate, spargeri cu efracție, asasinat și regicide.

După-cum se vede, ne aflăm, nu în fața unui comitet patriotic, ci în fața unei bande de criminali internaționali, care a trecut toată gama codului penal.

Nu fac responsabil pentru toate acestea pe poporul bulgar, dar' dacă va căuta să-și acopere, va merita oprobriul lumii civilizate.

Ce păcat pentru acest popor că nu mai trăiește poezia lui Alecu Constantinoff, căci poate i-ar spune cine este Boris Sarafoff! Noi știm însă să ne apărăm pe noi, aceasta să se știe bine.

D-voastră condamnând pe acești criminali și pe autorii intelectuali dela Sofia, nu veți face decât un serviciu poporului bulgar, dela care nu merităm decât recunoștință.

Boris Sarafoff s'a lăsat să fie interviuat zilele acestea și a spus că crima lui Mihăileanu este opera unui tinăr patriot. Răspunsul lui, e de mirare, că co-răspunde cu reneriunea de acum a lui Dimitroff. De altfel ați văzut din scrisorile cifrate ce vi-s-au cetit, că Boris Sarafoff, Davidoff și Covaceff plănuiau cum să se judece procesul înaintea noastră.

Arată apoi cum Dimitroff n'a putut să urască pe Mihăileanu, căci nu-l înțelegea. S'a văzut că el nici nu poate să cetească „Peninsula Balcanică”. Numai Boris Sarafoff i-a insuflat crima.

Este o apropiere între ambele crime: asasinii nu cunoșteau victimele; arma ce li-se dădea era toporul. Numai Dimitroff a schimbat arma. Cine avea interes să dispară Mihăileanu? Dimitroff? Nu, e o glumă; cei dela Sofia, pe cari li demasea Mihăileanu. Numai după ce Ionomoff a mers la Sofia, a plecat și Dimitroff acolo ca să primească ordine.

Sunt atâtea și atâtea probe că Dimitroff nu este decât mâna, pe când capul este Sarafoff.

Di Cernescu termină spunând acusaților: „Voi, ca și cei dela Sofia, sunteți niște asasini!”

Sedința se suspendă la orele 4 fără 20 minute.

La redeschiderea ședinței dl. Petre Grădișteanu (tot parte civilă), spune că după 36 ani de experiență, nici-odată nu s'a simțit atât de emoționat și nu știe dacă va ave putere să-și îndeplinească sarcina. Crima care s'a comis trece peste hotarele țării noastre: ea interesează omenirea întreagă; partea civilă își face o datorie de a insista asupra acestei chestiuni, pentru a arăta toată intensitatea crimei.

Își espune mulțumirea că juriul se compune din elemente atât de strălucite, care nu vor pute da loc la bărfeli dincolo de hotare; își espriă deasemenea mulțumirea că pe banca apărării sunt tineri de talent, dintre cari unii s'au oferit dela dinșii.

Trecând la acusați, dl. Grădișteanu spune că dacă prin imposibilitate ar pute privi cu microscopul în creierul lor, ar găsi de sigur celule din cele mai inferioare, dar' ar vrea să poată privi cu microscopul moral, pentru a vedea tot ce se petrece acolo.

Ei, cari cred că au jurat pe o cruce și pe un pumnal, trebuie să știe că prin aceasta comit cea mai mare ofensă față de sfânta cruce.

Ei, cari cred că au protectori, trebuie să știe că chiar acei protectori se gândesc că poate într-o zi vor ridica toporul și asupra lor, când nu le vor satisface toate cererile și dorințele.

Di Grădișteanu termină spunând că toată masca de fals patriotism a acusaților se rupe și nu le rămâne decât epitetul de „asasini”.

Se introduce George Fitowsky, fratele ucisului, spre a depune ca informator.

Di președinte: Cum te numești?

— George Fitowsky.

— Ce profesie ai?

— Tâmplar și acordor.

— Cunoști pe acusați?

— Cunoșc pe toți.

— Ce relații existau între fratele d-tale și căpitanul Popoff?

— Își făceau vizite dese.

— Pentru-ce motiv a venit fratele d-tale în București?

— După crimă, m'am dus la Rusiuc și l'am întrebat pe căpitanul Popoff despre fratele meu. Căpitanul Popoff a spus că fratele meu era bolnav și i-a dat dînsul 400 de lei să vie în București ca să se caute.

După acestea a venit și căpitanul Popoff în București și l'a luat pe fratele meu și au venit până la Giurgiu.

— Știi d-ta că Fitowsky ar fi venit în Teara-Românească ca să cumpere niște arme?

— Da, despre acest lucru am auzit pe nevasta fratelui meu, Polixenia Fitowsky, căreia se spusese acest lucru de căpitanul Popoff.

— Știi d-ta de vre-o declarație ce a fost pusă să iscălească soția lui Fitowsky, cum-că n'ar mai ave nici o reclamație?

— Da, după crimă a venit la Polixenia Fitowsky Dimitru Ionomoff și i-a spus să iscălească o declarație prin care să recunoască că bărbatul său este spion turec. A fost amenințată că dacă nu va semna acea declarație, atunci ea și fratele ei vor fi omorâți, ear' dacă o va semna, atunci vor fi bine răsplătiți. Dînsa a semnat declarația, care a fost publicată apoi în „Monitorul oficial bulgar”. (Mare senzație).

Eată textul acelei declarații:

„Subsemnata, Polixeny Anghelova din naștere, ear' după bărbat Fitowsky, născută în orașul Nicopol, cu conștiința curată și liniștită, fac această mărturisire prin care declar:

1. Că în tot timpul vieții mele conjugale cu Chiril Fitowsky, acest din urmă în toate privințele, a fost un stricat.

2. Că el nu a cruțat cîntea și interesele atât ale familiei sale cât și ale societății în care trăia, și principal, nici ale patriei; așa că în cele din urmă a devenit trădătorul patriei bulgare și spionul turecesc. Cu aceste fapte ale sale el a făcut mare rău unui mare număr de familii macedonene, pe părinții și frații cărora i-a tradat fără vină.

3. Că există documente, cari pe deplin dovedesc și constată faptul avurților lui de spion, practicate în toată viața lui, și deosebit pe când era la Constantinopol, pe cari eu toate le cunoșteam, dar' nu le puteam deșteina nimănui, din cauza fricii ce aveam de

bărbatul meu; azi eu blastem soarta mea cea rea, care m'a nenorocit din cauza lui, ca pe lângă el să port și eu rușinea infamiei.

De aceea, rugând pe Dumnezeu ca să ierte păcatele lui, mă lapdă de onoare de a purta pe viitor numele lui, nedorind-o.

6 Maiu 1900, Sîstov.

P. Anghelova (fosta Fitowsky).

Urmează apoi atestările notarului tribunalului din Ruscui și a ministerului de justiție prin care se certifică autenticitatea iscăliturii.

Di *președinte* (cătră George Fitowsky): De ce ai fugit din Bulgaria?

— De frica persecuțiilor. După uciderea fratelui meu, eu m'am exprimat că am să răbun moartea lui și de atunci am fost mereu urmărit. În cele din urmă am fost arestat, mi-s-au făcut percheșiuni, mi-s-au stricat sculele. Când am reclamat procurorului și șefului poliției din Ruscui, aceștia 'mi-au răspuns că nu pot să-mi facă nimic, de oare-ce comitetul este mai puternic. Atunci am căutat să fug ca să scap.

Un *apărător*: Pe ce motiv ai fost arestat?

— Nici un motiv; comitetul a dat ordin poliției.

Președintele: Informatul de sigur esagerază; autoritățile constituite nu pot primi ordine dela comitet.

Sedinta se ridică.

Ajutoarele de stat.

Budapesta, 22 Noemvrie.

Ajutoarele de stat oferite sub un titlu ori altul oamenilor nostri sau institutelor noastre culturale nu trebuie să ne amăgească, mai ales atunci, când ele tind la asigurarea unei influențe oarecare, sau la restrângerea libertății individuale din partea guvernanților țării.

Sunt însă ajutoare de stat *asigurate* deja de zeci de ani în mod legal pentru noi; e drept că sunt foarte modeste, dar *sunt*; adică unele numai au fost.

Împăratul Leopold, pare-mi-se, a asigurat un ajutor de 20.000 coroane pentru *seminarul-mic* gr.-cat. din Oradea-mare și un altul pentru ajutorarea preoților deficienți din dieceza Orăzii-mari. Aceste sume le primia episcopul însuși și el le întrebuița pentru scopul menit.

Vine însă anul acesta guvernul, și pur și simplu *sistază* aceste ajutoare fără nici un motiv, — le lasă afară din buget.

Faptul acesta merită discuție, deși dela loc competent s'au făcut pașii necesari pentru abstarea guvernului dela acest act de volnicie, care nici-decum nu se poate explica, ori motiva.

La cassa statului toți cetățenii acestei patrii contribuiesc cu ceva, fiecare după averea sa. Aici nu există deosebire de naționalitate. La purtarea greutăților toți sîntem o formă. Altă e chestiunea, când e vorba de *întrebuițarea* banilor statului. Guvernul face economii, când e vorba de naționalități, ear' pentru a satisface grandomania ungurească nu cunoaște măsură. Nenumărate sume, pe cari, sub un titlu ori altul, bine justificat, le dă statul naționalităților, guvernul le află de îngreunătoare, le șterge din buget, ear' pentru palate *naționale*, pentru mărirea ideii, pentru școalele de stat, cari nu au nici un rost printre noi, țeara jertfește *zeci de milioane*. Numai pentru ridicarea școalelor de stat e preliminar în bugetul statului un milion de coroane, în cinci ani succesiv cinci milioane. Sume oribile pentru-ca să facă din noi... Unguri. Jertfe colosale, și rezultatul? că băieții nostri, cari din nefericire ajung în școli de-ale statului, după-ce părăsesc școala, pot să-și facă haz de... limba ungurească. Tărani nostri se folosesc de limba ungurească (învățată rău ori la honvezi, ori la vre-o școală de stat), când vreu să iee pe cineva peste picior. Pentru așa ceva, pentru a asigura poporului nostru o astfel de distracție, într'adevăr e nebulie a jertfi milioane.

Tot ne iau pe dinainte cu vorbele *statul, banii statului*. Ei bine, numai Ungurii formează statul? Numai Ungurii plătesc dare, de toți banii statului numai pentru scopuri ungurești și întrebuițază guvernul? Noi nu avem drept să pretindem nimic, să primim nimic dela stat, pe care la oaltă îl susținem, la oaltă îi suportăm toate greutățile? Nu-i vorbă de scopuri politice. Ce politică se face în seminarul din Oradea,

de i-a sistat guvernul cele 20.000 cor.? Ce necăz îi fac preoții deficienți? Avem drept la spriginul statului, la cultivarea noastră, în caracterul nostru propriu; asta nu formează pericol pentru stat. Dar' nedreptate și act revoltător este, când milioane se prăpădesc pentru utopii ungurești, ear' niște creștări aruncați nouă de milă ni-i detrag fără nici un motiv binecuvântat. În loc să contribuie la repararea școalelor confesionale, la crearea unui fond manipulat de consistoarele noastre pentru ajutorarea învățătorilor confesionali, pe cari comunele mai sărace nu-i pot plăti: guvernul aruncă sume oribile în vînt pentru teatre, face școale de stat, unde băieții nu învață altceva, decât cel mult... talpra magyar. Dacă și acesta e un rezultat pentru Wlassics, e o figură didactică foarte de compătimit. Numai în limba sa se poate cultiva un popor. Numai școalele confesionale bine organizate pot da la noi un rezultat plausibil. Cu școalele de stat nu vor salva *ideea*, ori-cât se opintesc guvernanții nostri.

Detragerea ajutoarelor amintite mai sus ne fac să cunoaștem și mai bine pe *Székely*. Ce nu ne-a luat *Bánffy*, nu ia el, pe rînd. Ear' deputații români din parlament dovedesc odată mai mult, că nu-i doare capul de nimic, numai de... mandat. Cel puțin Făssie Todor ar avea cuvîntul.

Delamara.

Revistă esternă.

Din China.

Despre evenimente nouă din China nu au venit știri ieri și azi, decât că Rușii se retrag din Peking și din provincia Pecili. Generalul *Lenevici* a căpătat deja ordin în privința aceasta, cu adaosul, că se lase în Peking numai atîția soldați, cîți sînt de lipsă pentru apărarea ambasadei rusești.

Lumea politică e preocupată de divergența, ivită între reprezentanții puterilor. După-cum e avisat *Daily Telegraph* din Tien-Tsin, divergența s'a iscat cu privire la chestia, că *șefii Boxerilor* să fie pedepsiți cu moarte sau nu. Japonia, Statele-Unite, Rusia și Franția sînt de părere, ca pedeapsa să nu fie prea aspră. Se crede, că divergența va fi aplanată cu greu.

Din Transvaal.

Daily Express e informat din Capstadt, că lordul *Kitchener* face pregătiri energice, ca să termine războiul cu Burii cât mai curînd. El a decis a pedepsi foarte aspru pe Burgherii, cari vor continua războiul-guerrilla.

Kitchener a dispus, ca înainte de a-și începe operațiile, toți corespondenții de ziare să părăsească Transvaalul.

Planurile lui Krüger în Europa.

De când a pus piciorul bătrînul Krüger pe pămîntul Franciei, e sîrbătorit, ca șef de mari eroi. Acum se află în Paris. Pe cale din Marsilia până la Paris i-s-au făcut ovațiuni la mai multe gări.

La gara din Paris a fost primit de o mare mulțime cu entuziasm nesfîrșit. Primul, care l-a salutat a fost *Crozier*, în numele presidentului Republicii. Au urmat apoi mai multe deputații, atât la gară, cât și la hotelul Scribe, unde a descins.

Dar' pe lângă aceste manifestații ale publicului francez, Krüger a fost primit de presidentul *Loubet* în Elysée. Ceremonia primirii a fost aceea a domnitorilor, aflători în călătorie incognito; garda a prezentat armele, musica a înțonat imnul transvaalic. Intrevederea a ținut 10 minute, fiind de față și ministrul de externe *Delcașé*. *Loubet* a întors lui Krüger visita, la hotel.

Despre planurile lui Krüger se vestesc următoarele din Bruxella:

În săptămîna viitoare Krüger va adresa o provocare la puteri, ca să intervie în favorul republicelor africane. Dacă provocarea nu va avea rezultat, Krüger va publica documentele, cari compromit Anglia, și apoi se va reîntoarce în Transvaal, ca să lupte și să moară, ca erou.

Știri mărunte.

Senatul francez a primit proiectul de amnestie. Amnestia se estinde asupra delictelor de presă, precum și asupra celor condamnați mai în urmă pentru escose antisemite.

Proiectul de buget al Germaniei pe 1901 este, la egite, de 2,240.947.301 marce.

Reichstag-ul din Berlin a trimis creditele suplimentare pentru China la comisiunea bugetară.

Dela „Academia Română“.

Pentru concursurile premiilor anuale ce sînt a se decerne în sesiunea generală din 1901 au intrat la *Academia Română* următoarele publicațiuni:

1. *La marele premiu Năsturel-Herescu de 12.000 lei*:

Bontildă (preotul I.). Reflexiuni la opurile dlui membru academic M. Faye din Paris, dlui Laparent, profesor la universitatea catolică și dlui Darwin, 2 broș., Lugoj 1899, 1900.

Cornea (inginer Ioan). O nouă ordine de idei pentru calcularea travaliului maximal a șinii din calea ferată și raționala distribuție a traverselor, București 1899.

Gane (N.). Novele, ed. III., 3 vol., București 1899.

Gădineanu (B. I.), Ionescu-Lungu (C.), Crușescu (Ioan T.) și Stoicescu (Bănică I.), Dascălul poporului, cartea I., Ploesti 1900.

Gârbea (G. O.), Iov, poemă dramatică în versuri iambice, ed. II., București 1899.

Leca (Haralamb G.), Prima, versuri, București 1895. Secunda, versuri, București 1898. Teatrul: *Casta-Diva*, Jucătorii de cărți, București 1901. Sexta, versuri, București 1901. Suprema forță, piesă în patru acte, București 1900.

Matior (Dr. George), Manual de agricultură rațională. — Vol. I., Agrolgia, București—Brașov 1897; vol. II., Fitotechnia, București—Brașov 1898; vol. III., Zootechnia, București 1899; volum. IV., Economia rurală, București 1900.

Papahagi (Pericle), Materialuri folkloristice. — Vol. II. — Din literatura populară a Aromânilor, București 1900.

Pop (Vasile), Versuri, Ploesti 1900. *Rădulescu-Niger* (N.), Romanul căsătoriei, ed. II., București 1898. Străin în țeara lui, București 1900.

Rosetti (Radu D.), Sincere, poesii, București, f. a. Duioase, poesii, București 1897. Valuri, poesii, București 1900.

Rosetti (Radu D.), O lecție, dramă în 3 acte, București 1899. Robinson Crusoe, traducere, București 1900.

Voinov (D. N.), Principii de microscopie, București 1900.

Zanne (Iuliu A.), Proverbele Românilor, vol. II., III., IV., București 1897, 1899, 1900.

2. *La premiul Eliade-Rădulescu de 5000 lei*:

Adam (Ioan), Flori de câmp, novele, București 1900. Pe lângă vatră, — Pilde și gluma țărănești, București 1900.

Bunea (Dr. Augustin), Din istoria Românilor. — *Episcopul Ioan Inocențiu Klein*, Blaj 1900.

Iorga (N.), Documente românești din arhivele Bistriței, partea I., II., București 1899, 1900. Relațiunile comerciale ale țărilor noastre cu Lembergul, București 1900. Di *Frédéric Damé* și Istoria României contemporane, București 1900.

Leca (Haralamb G.), Sexta, versuri, București 1900 (și la marele premiu Năsturel-Herescu).

Leonescu (V.) și *Dușescu-Dușu* (T.), Jianu, legendă națională în versuri în 5 acte, București 1900.

Negulescu (Paul), Manual de procedura dreptului civil roman, fasc. I., București 1899.

Obedeanu (Constantin V.), Grecii în Teara-Românească, cu o privire generală asupra stării culturale până la 1717, București 1900.

Pop-Rețeganul (Ioan), Novele și schițe, broș. I., Gherla 1898, broș. II., Sibiu 1899. Povestiri din viața țăranelor români, Sibiu 1900.

Rădulescu-Niger (N.), Rustice, IV., București 1900.

Rosetti (Radu D.), Păcate, piesă în 3 acte, București 1901.

Vancu (Petru), Vieritul sau cultura viței de vie, Arad 1898.

3. *La premiul Adamachi de 5000 lei (divisibil)*:

Adamescu (George) și *Dragomirescu* (Mihail), Manual de poezie, ed. II., București 1900—1901.

Argheșescu (Căpitan N. I.), Probleme tactice aplicate pe hartă, București 1900.

Boldescu (Ioan), Studiu istoric și economic asupra județului Vlașcu, Giurgiu 1900.

Dauș (Ludovic), Străbunii, roman, București 1900.

Dianu (Gr. I.), Istoria închinșorilor din România. — Studiu comparativ. — Legi și obiceiuri, ed. II., București 1900.

Dumitrescu (Haralambie), Morala creștină pentru trebuința școalelor secundare din țeară, Câmpu-Lung 1900.

Găteșescu (Al. G.), Eforia spitalelor civile din București, București 1900.

Kobici (Inginer Richard), Păcura ca combustibil (text și album), București 1900.

Leca (Haralamb G.), Suprema forță, piesă în patru acte, București 1900 (și la marele premiu Năsturel-Herescu).

Moldovan (Iosif B.) (I. B. M.), Tratat de morală creștină, Iași 1900.

Negulescu (Paul), Studii de istoria dreptului român, București 1900.

Pop-Rețeganul (Ioan), Pilde și sfaturi pentru popor, Gherla 1900.

Rădoi (Ioan), Călăuza cetățeanului în materie judiciară, București 1900.

Stavrescu (Petre), Hipologie întocmită pentru oficeri, crescători și amatori de cai, București 1900.

Stroescu (Petru I.), Curs elementar de mineralogie pentru usul clasei a VI-a secundară, București 1900.

Săineanu (Lazăr), Influența orientală asupra limbii și culturii române, vol. I. Introducerea; vol. II. Vocabularul, București 1900.

Zosin (Dr. P.), Substratul patologiei în pesimismul contemporan, București 1900.

Asediul ambasadelor din Peking.

— Estras din ziarul lui Pichon. — (Urmare).

9 *Iulie*. 210 focuri de tun; ambasada franceză tot mai tare se ruinează. Cățiva Chinezii, cari aruncau foc printre ruine, sînt pușcați. Un curier al ambasadei americane vestește, că Peking-ul relativ e liniștit, foia oficială apare zilnic și împărăteasa văduvă e în capitală.

În 10 *Iulie* s'au tras 70 focuri de tunuri.

În 11 *Iulie* Francezii au prins un tăciunar; acesta ne spune, că soldații chinezi subminează ambasadele. Se dau 115 focuri; avem trei morți.

În 12 *Iulie* a căzut în captivitate un Boxer. El ne-a spus, că împăratul și vîd. împărăteasa sînt în Peking, dar' puterea e în mâinile prințului Tuan și a generalilor *Long-Lu* și *Tong-Fu-Siang*. Împărăteasa spriginește pe răsculați, dar' nu vrea să le dea tunuri mari, ca să nu facă stricăciune în oraș. Răsculații au avut până acum 2000 de morți și au decis să ne silească a capitula prin foame. Nu succede a lua 2 steaguri chineze. Steagurile le arborăm, ceea-ce face mai sîlbaticii pe Chinezii.

În 13 *Iulie* canonada e mai grozavă; asupra ambasadei franceze se începe un foc de puști vehement. Esploadează minele de sub ambasada franceză; zidirea se cutropoște, 2 oameni sînt omorâți; căpitanul *Darcy* e rănit la cap. Dușmanii pîtrund între ruine cu făclii aprinse, dînd foc la ce a mai rămas. Șueră gloanțele. Germanii și Americanii alungă cu baioneta pe Boxerii de pe baricade. Aceasta a fost ziua cea mai grozavă.

14 *Iulie*. Azi ne sîrbăm sîrbarea națională pe ruinele ambasadei franceze. Aici totul e nimic. Avem mîngăiere, că apărătorii nu și-au pierdut curajul și se luptă vitejește. Ar merita, ca numele să le fie eternizat, dar' cine va mai ști de ei? Ce soarte vor avea și șirele aceste, ce le scriu? Vor fi nimicite de flăcări, ear' noi vom pieri cu toții, dacă nu ne va veni ajutor.

Am trimis un om, să ne aducă știri din oraș; a fost prins și bătut, dar' *Long-Lu* i-a dat o scrisoare, în care ne propune pace. Condițiile sînt: să ne ducem, fără arme și sub scutul soldaților împărătești în iamen, până-ce vom pleca din Peking; ne pune și termin: dacă până mîne la amezii nu vom merge în iamen, nu ne va mai pute ajuta.

La scrisoare răspunde *Mac Donald*, fiind lui adresată. 'I-a scris, că cît de mișelește se poartă aceia, cari au atacat ambasadele, știut fiind, că persoanele ambasadelor chiar și în timp de războiu, sînt imune. 'I-a scris, că nu-și poate închipui, că în iamen să fim siguri de viață și i face cunoscut, că toți aceia cari fac asediul vor fi aspru pedepsiți, îndată-ce vor sosi trupele europene. De aceea ar fi bine să înceteze asediul. Cine vrea să intre în tratative cu noi, să vină cu stindard alb.

De altcum ziua de azi a fost mai liniștită. S'au dat 102 ghiulele și oamenii ambasadei franceze au fost atacați noaptea.

15 *Iulie*. Avem suspiciunea, că Chinezii subminează și ambasada engleză. S'au făcut 245 de focuri de artilerie în decurs de 24 ore.

16 *Iulie*. Căpitanul englez *Strouts* e rănit de moarte. Corespondentul lui *Times*, care lupta alături de *Strouts* e rănit grav la pulpa. Un glonte a rănit și pe generalul japonez *Shiba*. După aceasta urmează liniște. Ce se va fi întîmplat?

Seara la 6, toamai când înmormîntam pe căpitanul *Strouts*, au trecut 3 ghiulele peste capetele noastre. Sosește un parlamentar cu steag alb. Aduce o scrisoare cu subscrierea prințului *King* și a celorlalți. Prințul ne asigură, că spre binele nostru ne-a recomandat să mergem în iamen; zice, că guvernul face tot posibilul să se sisteze asediul, dar' cere, ca să sistăm și noi focul.

Îi răspunde *Mac Donald*, scriindu-i că am luat cu satisfacție la cunoștință știrea despre promisiunea guvernului și-i accentuează, că în decursul asediului noi ne-am restrîns la apărare; focul îl sistăm, dacă îl sistează și Chinezii.

Noaptea a fost liniște.

17 *Iulie*. Dimineața 20 de focuri de artilerie. Se prezintă doi soldați chinezi, cu batiste albe. Unul ne spune, că

Long-Lu a dat ordin aseară pentru sistarea focului, apoi mai spunea, că Chinezii au pierdut la Tien-Tsin o luptă mare și că *Li-Hung-Ciang* e pe cale spre Peking. Mai spune, că Chinezii au slăbit și că au făcut o prostie, asediînd ambasadele.

Spre seară earăși ne sosește o scrisoare cu iscălitura lui *King* și a soților. Scrisoarea cuprinde neadevăruri: că soldații sosiți pentru apărarea noastră au pușcat asupra poporului și a soldaților chinezi și de aceea s'a iscat răcoala. Acum să fie pace, dar' ar fi bine să ne demolăm baricadele.

Mac Donald răspunde, reducînd la adevărata valoare acusele și declară că nu putem demola baricadele, până nu vom fi în siguranță.

18 *Iulie*. Liniște. La două ore vine un curier din Tien-Tsin și ne aduce vestea despre soarta lui *Seymour*, despre ocuparea fortărețelor dela *Taku*, despre luptele dela Tien-Tsin; ne spune, că în Tien-Tsin sînt 14 mii de soldați europeni, că sosesc 20 mii de Japonezi și în 20 a lunei pleacă trupele să ne elibereze. La 5 ore se prezintă deputația iamenului, la ambasada engleză; eșim spre întîmpinare. *Dragomanul* iamenului întreabă în frase sfărătoare despre sănătatea noastră și ne asigură de cea mai perfectă bunăvoință din partea guvernului chinez. Nu ne îndoiim și sperăm că asediul va înceta.

Deputația exprimă cu toată serioșitatea regretul cel mai profund pentru uciderea lui *Kettler* și condamnă purcederea *bandiților*, cari au ucis și pe secretarii legațiunii japoneze. Facem atență deputația, că *bandiții* numiți fao parte din oastea împărătească.

19 *Iulie*. Liniște. Dar' Chinezii de nou își întăresc baricadele. Iamenul ne înștiințează, că lucră pentru pace și îmi trimite o depeșă, soșită din Franția, dela *Delcașé*. Ceva îi neliniștește. Nu trec 20 de minute și earăși sosește, la ambasada engleză o scrisoare, iscălită de *King* și soții. Ne avisează, că *Boxerii* se mișcă de nou și cer estirparea creștinilor; zice, că se pleacă la Tien-Tsin sub escortă chineză.

Văzînd cu ochii vreau să neîngele în cursă; să fim uciși de răsculați pe cale, care nu e sigură...

20 *Iulie*. Decidem, să nu primim ofertul de a pleca la Tien-Tsin. Le scrie *Mac Donald*, zicînd, că dacă guvernul vrea în adevăr să ne apere, n'are decât să o facă, sistînd asediul și pedepsind pe aceia, cari și-au uitat, că ambasadorii sînt oaspeții împăratului Chinei.

Iamenul, la ordin împărătesc, ne cîstește cu pepeni și crastaveți, fiind aceste în China daruri de mare distincție.

Ne ajung în mînă cîțiva numeri de-ai foii oficiale. În nrii apărui înainte de căderea Tien-Tsinului, sînt lăudați *Boxerii*, ear' după aceea, se accentuează, că trebuie apărări reprezentanții puterilor.

În *Iulie 21, 22 și 23* e liniște; decurg tratative.

În 24 *Iulie* gener. *Shiba* află, că câteva mii de Chinezi, cu 10 tunuri, se pregătesc earăși de atac. Ambasadorii află, că trupele de eliberare au soșit la *Langcuan*. Dela 11 seara și până dimineața Chinezii au deschis un foc de puști asupra ambasadei franceze, engleze și rusești.

În 25 și 26 *Iulie* earăși liniște și tratative între ambasade și prințul *King*.

În 27 *Iulie* aflăm, că curtea împărătească vrea să fugă din Peking. *King* și soții ne trimit pepeni, crastaveți, făină și ghiață și ne asigură de pace, dar' cu toate aceste ambasadele au fost bombardate toată noaptea.

În 28 *Iulie* ambasadorii află, că trupele europene întărzie; *King* și soții urgitează plecarea noastră. Noaptea sînt atacate ambasadele franceză și engleză.

(Va urma).

Concurs literar.

Comitetul central al Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei-escerie concurs pentru elaborarea următoarei teme de disertațiune:

»Cum va pute reforma, îndrepta și consolida învățătura caracterul poporului prin mijlocirea școalei?»

Premiul este o sumă de 50 coroane din cassa Reuniunii.

Estensiunea operatului are să fie 8—10 coale format cuart. Terminul lucrării Dumineca Tomei 1901, pe când operatul este de a se subterne la scrisul comitet central dimpreună cu epistolă sigilată, pe care va fi scrisă deviza concurentului, ear' în lăuntru sub sigii numelui aceluia. La premiul acesta pot concurge numai învățători actuali din cercul Reuniunii.

Din ședința comitetului central al Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei-, ținută în Gherla, la 3 Noemvrie 1900.

Ioan Papiu,
președinte.

Dionisiu Vajda,
secretar.

Cronica zilei.

Sibiu, 26 Nov. n. 1900

29 Noembrie: Adunarea gen. de toamnă a Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, desparțământul Roșia-montană, în școala rom. din Abrud.

Știri personale. Dl Vasile M. Cogașniceanu, inspector domoanial, venit dela București în Transilvania, pentru vizitarea mai multor ferme, se află în Sibiu.

† Dr. Ioan Nemeș, avocat, a răposat ieri la amiază în Sibiu. Înmemntarea, cum s'ntem informați, va fi mâine, Marți d. a.

Un banchet economic cu frumoasă însemnătate, aflăm că s'a ținut la Orăștie în seara Sfinților Mihail și Gavril. *Ardeleana* a luat anume asupra-și sarcina de a financia întreprinderea luminei electrice introdusă în Orăștie de un an prin dl Rudolf Kaes, care însă ajuns în strimtoare, s'a adresat *Ardeleni* luându-o drept companist întru susținerea frumoasei întreprinderi a electricității. *Ardeleana* a primit, și dl Kaes i-a pus la dispoziție și marea sa moară de vapor, drept garanție în legătură ce au încheiat cu electricitatea. Ca moara însă să aibă un preț bun, trebuia un întreprinzător valoros, și la o astfel de întreprindere industrială, nu e ușor a afla oameni de deplină încredere. Direcțiunea *Ardeleni* a avut norocul afla chiar în sinul său pe dl Ioan I. Vulcu, un comerciant de bun renume, foarte zelos și cu spirit de întreprindere, care a luat asupra-și arândarea și exploatarea morii Luându-și de companist pe vrednicul comerciant român I. Comșa din Săliște au primit pe propriul lor risc pe 10 ani moara dela proprietar, cu o arândă de 5000 coroane pe an, având a încurge și această arândă la casa institutului *Ardeleana* pentru regularizarea afacerii financiare a întreprinderii electrice, ear' din profitul curat, ce va rezulta, arândătorii cedează totuși și *Ardeleni* vr-o 30%.

După luni de zile de lucrare pentru lărgirea morii, pentru perfecționarea ei, în ziua Sfinților Mihail și Gavril ea a putut fi pusă în lucrare, și domniile companiști făcând sfîntirea ei prin preotul I. Moja, în prezența direcției, comitetului de supraveghere al *Ardeleni*, și a unui număr de popor — seara s'a dat de dl Vulcu și soțul un banchet, la care au fost invitați domniile din direcțiune, comitetul de supraveghere și funcționarii băncii, și care a fost un îmbucurător prilej de aprecieri a situației economice și a progreselor ce se observă aici.

Dl Dr. Mihai în primul toast a închinat pentru dl I. Vulcu, scoțând la iveală vrednicia lui personală, zelul și cinstea cu care își conduce comerțul, și acum îl vedem intrând și în o întreprindere industrială, dându-ne puțină a pută arăta și pe acest teren prea păgănit la noi Români, un frumos început. Încheie cu «Doamne ajută!» Dl N. Vlad arată meritul însemnat al directorului *Ardeleni* în întreg acest aranjament economic financiar al băncii, aranjament care fără ponderoasa d-sale intervenire, poate nu se făcea și băncii nu i-se dădea ocaziune a se prezenta, ca azi, cu baze de operațiuni financiare așa frumoase și solide lărgite! Închină pentru directorul Mihai! Dl Rudolf Kaes, proprietarul contractant, recunoscând și d-sale valoroasă colaborare la acest aranjament, închină tot pentru Dr. Mihai; Dr. Mihai pentru președintele comitetului de supraveghere al băncii, dl Dr. I. Pop; dl Ioan Moja, scoate la iveală meritele dlui I. Comșa (Săliște) ca cel mai mare răspânditor al comerțului la Români din Ardeal; afirmă că în istoria dezvoltării comerțului la noi, dl Comșa din Săliște va cuprinde o pagină de aur. Închină pentru d-sale, care azi și-a arătat spiritul sănătos de întreprindere și aici, prin intrarea în tovărășie exploatarea morii de vapor; dl I. Branga a închinat pentru direcțiunea băncii, care în frumoasă armonie, cu directorul ei pun la cale lucrări, de care ne bucurăm și care ne fac s'rbători, cum e și s'rbătoare de azi. Au mai toastat d-nii Dr. I. Pop, I. Vulcu, Dr. N. Erdélyi, Dr. R. Dobo, D. David, C. Baicu, R. Kaes și la 2 ore noaptea s'a închis în bună dispoziție convenirea. Schimbul de idei economice, de doriri de progres în toate, lăsuă cea mai bună impresie, pe care o musică excelentă o îndulcea cu cântări naționale și populare.

Academia de musică din București. Ieri, Duminecă, la orele 10 dimineață, s'a făcut la București inaugurarea *Academiei de musică și artă dramatică* în localul ei din strada Vestei nr. 15. Corpul profesoral al Academiei se compune din d-nii N. Sp. Bădescu, St. Cioacă, C. M. Cordoneanu, G. D. Diamandopol, Mich. Dragomirescu, Mircea Dimitriade, G. Dupert, Richard Hartzer, Const. Al. Ionescu, D. G. Kiriac, S. Z. Lubieci, G. Mandy, Chr. S. Negoescu, Virgiliu Popescu, Carlo Pedrazzoli, Petru Th. Sfetescu, Th. D. Speranția, Th. M. Stoianescu, Gh. Stephanescu, George Ștefănescu, Dr. Stephanescu, Ofelia Theodoru, Gh. Ventura și Dimitrie Voreas.

Din Cluj ni-se scrie, că zelosul tânăr Ioan Iacob, stud. jur. la universitatea de acolo, supunându-se rigorosului pozitiv a obținut calcul eminent (preceletă unanimă — *egyhangy kitüntetés*).

Dorim, ca rezultatul ajuns de genialul tânăr să servească de exemplu și pentru alții.

Bustul lui Georgescu. Sâmbătă s'a turnat în bronz, la școala de arte și meserii din București, bustul regretatului sculptor Ioan Georgescu, care a înzestrat țara românească cu atâtea monumente. Bustul se datorește elevului său, sculptorul D. Pavelescu.

Printre cei cari au asistat la acest act, se aflau: familia Georgescu, profesori, arhitecți și elevi ai școlii de bele-arte.

Dela Oradea-mare. *Familia* scrie, că serata literară-musicală dela Oradea-mare, din 3/16 Nov. a reușit bine și s'a intrunit aproape toate familiile românești din acel oraș, ba și din provincie. Serata a început cu un concert declamatic-musical al cărui program a constat din 9 puncte, dintre cari cuvântul de deschidere fu rostit de dl N. Porumb și a făcut bună impresiune, ear' din concert a reușit cu deosebire orchestra *Potpourri românesc*, de Iacob Murășanu, și corul cu *Sună buciurul* de I. Simonescu. Monologul predat de V. Mercea *Vlăduțul mamii* a produs mult haz. După concert a urmat dans.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, că preaiubită soție, fiică și nepoată *Emilia Ramonczai născ. Nemeș*, după un morbid îndelungat, provăzută cu ss. sacramente ale muribunzilor, în 24 l. c., după amiază la 5 ore, în al 25-lea an al vieții și 2-lea an al fericitei căsătorii și-a dat blândul său suflet Creatorului. Osmintele scumpe defuncte s'au astrucat la 26 l. c., după amiază la 2 ore, în cimitirul gr.-cat. din Gherla, ear' s. misă funebă se va celebra la 27 l. c., la 8 ore a. m., în biserica gr.-cat. din Candia; la cari acte funebre sunt invitați toți conșăngenii și cunoșcuții. Fie-i fărîna ușoară și memoria binecuvântată! Dr. Vasiliu Ramonczai, avocat, ca soț, Alexandru Nemeș, jude reg. în pens., ca tată; v. Ana Filipan născ. Silași, ca mamă bătână.

Dispariția unui comptabil. Ziarele din București aduc știrea, că de câteva zile s'a observat la ministerul de externe de acolo dispariția dlui Teodor C. Zamfirescu, șeful comptabilității. D-sale plecase în concediu, pe la începutul lui Octomvrie, în străinătate. Concediul însă a expirat de mult și dl Zamfirescu nu a mai dat nici un semn de viață. Nici familia, nici ministerul nu au vre-o cunoștință despre el. Actualmente se cercetează de către un inspector financiar serviciul comptabilității ministerului de interne. Se crede că ar exista o lipsă.

Sinucidere. Boala sinuciderii prinde teren și între ai noștri. Ni-se scrie, că Ioan Hossu, docent gr.-cat. în pens. din comuna Calacea, cercul Ciachi-Gârboului, în etate de 45 ani s'a sinucis în hoțarul Olpretului, venind dela Dej, trăgându-și de 3-ori o revolver în cap. Au rămas de el: veduva și 2 copii azeși! Causa se spune că a fost: garanțiile și datoriile multe și apropierea licitării asupra moșioarei sale. A fost îngropat la bis gr.-cat. din Olpret!

Mare nenorocire s'a întâmplat în Moșnița (Bănt). Sâmbătă, în 24 Noembrie n. la 8 ore dimineață. Economul *Vlada Secoșan* s'a dus se scoată țerigă (năsip) pentru drumul comunei, din gropile de lângă sat; și scoțând din o groapă prea adâncă deodată s'a desprinde un țermure, și până bietul *Vlada* s'a esec afară, îl cutopește pământul, astupându-l sub el, și până se vină ajutor, l-au scos mort; pământul i-a frânt toate oasele. Nefericitul era de 28 de ani; au rămas de el soția veduvă și o fetiță orfană de 3 ani.

Boala Țarului. Alături s'a răspândit știrea din Petersburg, că Țarul a murit repentin. Știrea, primită cu îndoială, s'a dovedit în cursul de neadeverată. Din contră, depeșele de azi vestesc, că Țarul se află ceva mai bine. Se confirmă știrea, că Țarul are tifoidă de intestine și deși starea bolnavului acum e îndestulătoare, medicii se tem să nu recidiveze, când poate deveni foarte acută și periculoasă.

Crisa boalei a fost pe la 10 Nov. când familia Țarului și ministrii se temeau de o catastrofă iminentă.

Contra difteriei. Pentru combaterea difteriei, consiliul sanitar superior din București a admis părerea dlui Dr. Babes, ca să se înmulțească numărul agenților sanitari cari să descopere cauzile de difterie și să aplice măsurile profilactice. Deasemenea, seroterapia trebuie să fie aplicată prompt și pe o scară cât de întinsă de către medicii comunali.

Convocare.

P. T. Domni membri fondatori, ordinari și ajutători aparținători desparțământului Boșca al Reuniunii învățătorilor rom. gr.-or. din diecesa Caransebeșului, precum și alți iubitori de progresul școalelor și al învățământului popular, s'nt prin această convocăți la adunarea de toamnă, ce se va țină în Boșca-montană, Joi, în 16/29 Noembrie a. c., în localitatea școlii române gr.-or. din loc, după următorul

PROGRAM:

1. Participare la prelegerile practice din școala subscrisului.
 - a) dela 8—9 ore a. m. »Limba română», și anume »scrierea și citirea» în clasa I, cuvinte normale cu literile I, c, a, n, m, o, p, l, r, u, v, g și z, după Abc. de I. Moldovan. În clasele: II. scrierea de nume proprii pe caiete, cl. III.—IV. ocupațiuni din Gramatică;
 - b) Dela 9—10 ore »Geografia» și anume în cl. III. dezvoltarea noțiunilor șes, colină, deal, munte și muntenie; în cl. IV. comitatul Timiș, ear' în cl. V—VI. »Grecia».
2. După demiterea școlarilor deschideră adunării.
3. Constatarea celor prezenți și a învățătorilor absenți.
4. Discuțiune și critică asupra lecțiilor ținute asupra ocupării deodată a tuturor claselor, precum și a disciplinei.
5. Citirea circularului comitetului central al Reuniunii referitor la activitatea desparțământelor pe 1900/1.
6. Designarea temelor pedagogice pentru adunarea proxima și împărțirea aceloră între membri.
7. Alegerea unei comisii pentru censurarea temelor cari vor încurge.
8. Incassarea taxelor curente și restante în consonanță cu convocările emise cu datul 24 August 1899 nr. 174.
9. Reconstituirea desparțământului pe anul 1090/1.
10. Designarea locului și a termenului pentru proxima adunare.
11. Propuneri.
12. Alegerea comisiei autentificatoare.
13. Închiderea adunării.

Revocând în memoria colegilor învățători dispozițiunile regulamentului școlar și ale V. consistor diocesane, cari îndatorează pe colegi a lua parte la adunările Reuniunii, s'nt

Boșca-Montană, în 6/19 Nov. 1900.

Ioan Marcu,
directorul desp.

Din public. *) Răspuns la răspuns.

Onorată Redacțiune! În numărul 172/1900 al prețutului ziar »Tribuna» am informat pe onoratul public, cum Venerabilul consistor din Arad, cu desconsiderarea regulamentului disciplinar, m'a absolvit din postul de director al școlii superioare de fete din Arad, numai pentru-că am culețat a denunța Venerabilului consistor abuzurile săvârșite de propunătorul dl Eugen Zaslo. Tot atunci am declarat, că în locul meu s'a denumit director de studii dl Ioan Petran, carele nu posedă calificățiune recerută de lege.

Se vede că aceasta mult l'a supărat pe dl I. Petran, căci în numărul 192/900 răspunde cu invecivă la adresă, cu scop de a mă descalifica fără să observe, că răspunsul d-sale îl face de ris, și aceasta o voui documenta onoratalui public în următoarele:

1. Rău a greșit Ven. consistor când tocmai pe dl I. Petran a aflat de bine a-l pune director la un institut zilnic supravegheat de inspectorul regesc, carele de sigur va trebui căt de curând se ceară instituirea unei persoane diplomate în ale școlii. Dacă și pentru cea din urmă școală elementară legislațiunea pretinde a se institui numai învățători cu calificățiune completă, — ce ființă privilegiată este dl I. Petran, ca în același timp să fie director al unei școlii populare superioare și totodată profesor la preparandie, când d-sale nu posedă esamen de calificățiune nici chiar de a funcționa ca învățător, decum ca profesor. »Mi-e teamă, că din cauza d-sale școala condusă de d-sale va fi dificultată de organele statului și deci în interesul bine precupat al școlii de fete Ven. consistor s'le dea dlui I. Petran posibilitate de a se supune la esamen de calificățiune învățătoarească, — cel puțin până atunci e straniu, ca d-sale să se intituleze director al unei școlii diocesane din oraș, apoi profesor la preparandie și asesor consistorial în senatul școlar. D-sale ca asesor adese-ori ia parte la ședințe, unde într'altele se aprobă și alegerile de învățători, dar niciodată nu se tolerează alegerea unui individ necualificat. În asemenea cazuri oare nu culeță dl Petran și la neputințele sale, că d-sale poate funcționa ca preot, dar' ca învățător, ca director la o școală populară superioară și ca profesor la preparandie la nici un cas. Nu e destul ca d-sale să cunoască bine gramatica și literatura română, ci trebuie să aibă și cunoștințe pedagogice spre a putea da directivă școlii; altcum cu delăturarea mea nimic nu s'a ameliorat, ba s'a stricat. Domnule Petran! Nu e atât de straniu, că profesorii seminariilor au propus sub direcțiunea mea, care pe lângă o praxă de 23 de ani am și diplomă de învățătoare, ci e cu mult mai straniu și lucrul ne-modest a te numi profesor și director când

nu ai calificățiunea prescrisă de lege și a conduce d-ta pe ceilalți domni profesori și pe d-rele învățătoare dela institutul de fete. Foarte probabil că și din cauza d-tale au abzis dela școala de fete domniile Ioan Petroviciu și Dr. George Proca, ambii profesori seminariali cu calificățiune prescrișă, cari însă nefind slugarnici ca d-ta față de cel mai tare, nici nu au fost destinați în nici o formă, pe când d-ta ești profesor, director, asesor consistorial, catichet la gimnasiu, comisar consistorial etc.

2. Este adevărat că la institutul de fete pe baza unei arătări însinuate de dl Zaslo s'a pornit cercetare contra mea, însă dl Petran vine în grea colisie cu bunacuvinta, dacă nu spune și aceea, că d-sale și alții în mai multe rânduri au voit se ne impace, ce eu de sigur primiam, dacă m'aș fi crezut vinovată, — și cu multă răutate ascunde adevărul, dacă nu mărturisește că acusa dlui E. Zaslo a conținut cele mai culețatoare calumnii la adresa mea, căci altcum dl Petran concretizat cu cercetarea nu s'ar fi ținut a-mi da voe se cetească actual de acusa în toată estensiunea lui, când apoi convingându-mă despre afirmativele calumniilor espuse în aceasta acusa aș fi fost silit să-l aduc înaintea judecătoriei penale, unde, credeau mai marii dieceși, nu i-se cuvine unui calumniator îmbrăcat în reverendă, carele chiar și pe I. P. S. Sa dl Metropolit Mețianu l'a persiflat în acte adresate Ven. consistor din Arad, și aceste au fost primite.

În decursul cercetării dl I. Petran (amicul intim și ruda dlui E. Zaslo) a dovedit mult tact pedagogic (!) admitând elevele impresionate de E. Zaslo și complicității se săfasioneze în contra mea. Această matură judecată l'a calificat și mai bine pentru directorat (caci s'a escat între eleve partide, fătărie, certe, intrigă și anarhie completă) Mai observ la acest punct, că după cercetare acusa de sigur s'a pus la dosar, căci alta procedură ulterioară nu am observat. Pe mine simplu mai la finea anului școlastic m'au absolvat de directoratul școlii, fără a se fi amintit în scris motivele, (fiindcă nu erau), deși am amintit în mai multe rânduri la locul competent că la finea anului școlastic 1899/1900 mă retrag în pensie, dar' cineva n'a putut aștepta, (cel puțin în interesul elevelor), fiindcă se pretindea răsunare urgentă, nu motive basate pe adevăr. Se căutau spini în mămăligă!

Văzând cele întemplate d-nii profesori Ioan Petroviciu și Dr. George Proca încă au aflat de bine a se retrage dela școala de fete unde unelirile dlui Dr. Zaslo au produs anarhie.

În decursul atător abuzuri și șicanări mă bolnăvisem și de mai rămăneam sub influența acestora, imi periclitam viața. Astfel în Aprilie am cerut la inspectorul regesc pensionarea mea. De eram sănătoasă imediat treceam la altă școală și totuși fără nici un motiv degradat nu rămăneam acolo și încă sub dirigența dlui Petran, care în conducerea școlii imi este inferior și unde d-nul Zaslo, ipodiamon și secretar personal al P. S. Sale dlui episcop imi adresa cele mai drastice optete și amenințări încercând să mă sugrume și nici pe Dumnezeuul meu nu l'a cruțat de injură. Aceste s'nt cauza, că înainte de a se fini anul școlastic am cerut pensia și am părăsit institutul.

Un astfel de om (dl Zaslo) este stilul sistemului nou.

Dl Zaslo cu toate aceste a remas până la finea anului în funcțiune. De present nu mai propune la școala de fete de sigur pentru-că »a făcut școlii bune servicii» (?) după-cum rezultă din minunata rezonare logică a dlui I. Petran cuprinsă în punctul 7 din răspunsul său.

3. Că d-ra Pipoș ar fi profesoară, observ, că e numai învățătoare, ceea-ce dl I. Petran sau nu știe, sau cu intențiune vrea să seducă publicul și să lingusească d-rei Pipoș, care încă a fost aplecăță spre intrigă, căci altcum n'ar fi ascultat de vestitul domn Zaslo, punând la cale eleve, ca în acte adresate Ven. consistor să intrigueze în contra mea. Despre natura lui pacific mai bine ar ști povesti dl George Pleș, fost propunător de desemn și caligrafie ce a plătit.

Dl Petran susține că școala de fete în anii precedenți nu era recunoscută de organele statului drept școală civilă. Din aceste și alte cuvinte ale dlui Petran deduc, că doară acum de curând s'a recunoscut drept școală civilă, după-ce a succes a angaja ca director de studii pe d-sale, fiindcă n'are un singur esamen ce l'ar îndreptăți să propună chiar numai în o școală elementară.

Dl Petran laudă pe actualele învățătoare că s'nt calificate; d-ra Cioban ar ave calificățiune pentru școlile civile; și că toate vorbesc și câte o limbă europeană modernă. Cum se potrivește că chiar numai directorul să n'aibă diplomă și afară de limba română altă limbă să nu vorbească, decât cel mult o slabă ungurească. N'ar fi atunci mai logic a pune pe d-ra Cioban directoră de studii și pe dl Petran director la internat?

Referitor la progresul și disciplina din institutul condus de mine cu deosebire în ultimii 4 ani, de când »mi-s'a acordat întreaga puterea la conducerea institutului, alegerea persoanelor inferioare, cât și la agajarea puterilor didactice, toți au năisut într-o direcțiune și progresul a fost rezultatul. Între eleve a dominat liniștea, pacea, buna înțelegere și iubirea reciprocă; supunerea și ascultarea erau esemplare. Din propria mea inițiativă, cu ajutorul dlilor profesori dela institutul teologic-pedagogic din loc, am dat elevelor ocaziune a se pregăti din studiile preparandiale și așa cele mai multe eleve erau inscrite și ca preparandiste private, căștigându-și pentru casa de lipsă și diplomă de învățătoare. Liniștea, pacea și buna înțelegere ce era peste tot în institut m'a însuflețit ca să muncesc chiar și în timpul nopții, căci de a săvârși toate agendele ce picau în sfera mea ca directoră de studii, de internat și învățătoare, propunând mai în toate zilele dela orele

8—12 și dela 2—4 vara, și până la 5, și a face chiar și servicii de guvernantă era prea scurtă ziua chiar și vara, ci foloseam și nopțile, fără să fi luat în considerare că oboseala prea încordată odată se va răbuna asupra sănătății mele. Eram în elementul meu, văzând că în butul tuturor intrigilor esterne ale unor persoane, în cari de 8 ani se nutrește și dospește dorința ferbinte de a nimici acest institut, numai ca acesta să nu pice în cadrul meritelor I. P. S. Sale dlui Metropolit Mețianu, institutul totuși prospera atât de bine, că în sus amintirii 4 ani nu aveam loc pentru câte eleve se însinuan. Pe lângă tot zelul meu și pe lângă toată încrederea mea pusă în I. P. S. Sa dl episcop Goldiș, am căzut jerfă față de răsunătorii stilpi ai noului sistem, numai pentru-că nu huliam împreună cu domnul Zaslo tot ce a alcătuit domnul Metropolit. Nu s'a luat în considerare că am susținut întreg internatul cu toate cele de lipsă; am solvit servitorii; am salariat învățătoarele și am remunerat pe d-nii profesori, numai din taxele de întreținere și didactur încassate dela elevele institutului, și că tot din aceste taxe am economisat și câte un plus considerabil chiar și de câte 1000 și 1300 florini venite curate anuale.

În anul școlastic 1899/1900 văzând earrăși școala impoporată, »mi-am permis o rugare la locul competent, și anume: ca din sumele economisate și administrate deja la cassa Ven. consistor să se creeze o fundațiune în favoarea elevelor sărace și orfane ale școlii noastre. Totodată am cerut permisiune de a-mi angaja ca ajutor intern o guvernantă, care era binevenită în persoana ficei mai tinere a regretatului domn Emanuel Misici, (jude la tribunal și naționalist mare), o damă cultă, care pentru anul prim s'ia oferit serviciile gratuite, dar' »mi-s'a refuzat, și nu mult după aceea mă trezii din pattea Ven. consistor cu un act oficios, în care »mi-se aduce la cunoștință, că institutul are să solvească la an încă 600 fl. percente pentru banii investiți în casă (locuța institutului), canalizarea și contribuția. Ce am înțeles din aceasta? Nimic altă, decât că am să economizez astfel ca să »mi-se ajungă paralele și pentru aceste dări, și în viitor să nu mai culeț a cere vre-un ajutor la conducerea internatului sau chiar a școlii.

Oare și actualului domn director i-s'a impus aceste condiții, când i-s'a dat atăta ajutor intern?

Despre ordinea și curătenia din internat pot dovedi domniile Stefan Antonescu, asesor consistorial, George Popoviciu, protopresbiter, Dionisie Popoviciu, cassar ș. a. cari în calitate de comisari consistoriali au cercetat internatul și și-au exprimat mulțumirea cu ordinea și curătenia observată.

Casul fatal despre o boală infecțioasă la care face aluziune dl Petran, se poate întâmpla și în alte institute, dacă boala este importată din afară, cum a fost cazul la noi.

Referitor la insectele scârboase de prin odăi, afirm că în decurs de aproape 10 ani căt a fost institutul sub conducerea mea, de acele n'au existat în odăi. Aceste s'au incuibat după retragerea mea din institut și dovedesc ce ordine și curătenie s'a ținut în internat după depărtarea mea.

Relativ la puterile didactice despre cari amintește dl Petran, că persecutate de mine ar fi fost silit să părăsească institutul, observ, că se poate, că spre a susține ordine, curătenie, disciplină, cât și în interesul progresului voui fi pretins supunere, dar' pe nime nu am persecutat cu dor de răsunare.

Causa cu pămăluirea preparandiei de cursul III. o declar de malicioasă.

Dle Petran! Pus-ai d-ta (ca tată de familie și ca preot cu brâu roșu) mâna pe inimă și întrebat-ai conștiința d-tale dacă are cunoștințe despre cele-ce ai răspuns? — De sigur nu! căci altcum nu publicai atâtea neadevăruri.

Eu în declarația mea de sub nr. 172/1900 al on. ziar »Tribuna» am voit să arăt on. public cauzele pentru cari am părăsit institutul, ca să nu poată subversa bănuiala că eu aș fi meritat această degradare, după-cum se și lățise, și dacă persoana mea nu era atacată în nr. 72 al »Tribunei Poporului», pe d-ta nici nu te aminteam în declarația la care d-ta »mi-ai răspuns cu atăta răutate și m'ai provocat a-ți da și acum acest răspuns.

Regret c'a trebuit să desfrăș, rana mea și a școlii, înaintea onoratalui public, dar' am făcut-o ca să se poată judeca, dacă am meritat sau nu cele ce »mi-s'au făcut.

Arad, la 8 Noembrie 1900.

Maria Popoviciu.

Sosiți în Sibiu.

La 26 Noembrie n. 1900.

Hotel »Imperatul Romanilor»: Dr. Horvath din Deva; Popoviciu căpitan din Făgăraș; Fischer, grădinar din Mediaș; Berek, eassar din Alba-Iulia; Musta din Caransebeș, Iamsea din Arad, arhimandrit; G. Popoviciu din Lugoj; N. Popoviciu din Orșova, protopop; Pounariu cu soția, vameș din Riu-Vadului; Manger cu soția, major din Mediaș; Chiriacide cu soția, inginer din Căneni; Ida Smith, privatieră, din Sinaia; Zigre, avocat din Oradea-mare.

Hotel »Neurhrer»: Lenguer, avocat din Brașov; Feldstein, comerciant din Viena.

Hotel »Meltzer»: Helm din Brașov, Santea din Riu-Vadului, comerciant; Constantinescu din Rimnic; Moldovan, preot; Rodu, preot din Nădă; Vulsanescu, oficial din România; Neagu, învățător din Căneni; Gurban, protopop din Gârbo; Brătulescu, profesor din Riu-Vadului.

Teatrul orașenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Marți, 27 Noembrie nou 1900.

JUGEND VON HEUTE.

Comedie în 4 acte, de Otto Ernst.

Începutul în 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Bălcescu. Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

Durere,

la alegerea săpunurilor de toaletă și pentru scăldarea băieților nu se dă totdeauna receruta atențiune renumit cunoscutelor și de mult timp vestitelor preparate escelente ale furnizorilor de curte

Calderara & Bankmann.

Cel mai bogat asortiment în marfă totdeauna proaspătă se află la prima [187] 5-6 și unica prăvălie specială în Ardeal:

Parfumerie Meltzer,

strada Cisnădiei (palatul comandei de corp)
în Sibiu.

Gustav Meltzer,

fabrică de săpunuri și lumini, str. Gușteriței
în Sibiu.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului« a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ (Lecuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De
Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

**Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiului.**

Ilustrații românești!

Cărți postale

ilustrații românești

„.....toate 'n tot
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase s'eu socot —
Cu mintea mea,

in
peste 20 variante,

care de care
mai fermecătoare

Se află cu prețul de **10 bani per bucată**

la

„Tipografia“,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcei nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei. Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Di Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce intrădevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comandă se pot face la

Librăria W. Krafft.

15 obiecte numai fl. 3.05.

Nici-odată în viață nu vi-se
mai dă răra ocaziune de a
ave pentru numai fl. 3.05
următoarea escelentă colec-
țiune de obiecte:

1. Ciasornic anker-rem. de nickel, iubilar, cu mers punctual, garanță pe 3 ani.
1. Iant-panter veritabil de goldin sau de nickel.
2. Inele de goldin imitație în cel mai modern fason, cu similiu briliante.
2. Butoni de manchetă, aur dublé, guillocheate, cu mecanism.
3. Butoni de piept (chemisettes). [286] 13-15
1. Buton patent pentru gulere.
1. Ac de cravată foarte fin.
1. „Futterai“ pentru ciasornice „anker“.
1. Oglindă de buzunar cu etui.
2. Cercei de argint veritabili, fasonul cel mai nou.

Toate aceste 15 obiecte foarte frumoase, împreună cu ciasornicul anker-remontoir costă numai fl. 3.05.

Aceleași 15 obiecte, dar în loc de ciasornicul patent-reform-anker cu un ciasornic iubilar patent-goldin, care suplinește perfect un ciasornic de aur, cu garanță de 3 ani, costă numai fl. 6.10.

Ce nu convine se schimbă bucuroși, ori se retrimite banii, prin ce ori-ce risc este exclus.

Anunțuri asemănătoare sunt avertisări. — Se capătă la casa, ori cu rambursă dela

E. Holzer,

depozit en gros de ciasornice și aurării,
Furnizor al reuniunii ampoloților de stat dela
căile ferate ces. reg. austr. etc.,

Cracovia, Stradom 18 (Austria).

Conspete ilustrate gratis și franco.

Cărți didactice.

Adamescu, Istoria limbii și literaturii rom.	cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract.	2.80
— Dicționar rom.-germ. broș. cor. 6., legat germ.-rom.	7.60
— „Anzen N. Școalele din Blaj“, studiu istor.	9.40
Butulescu N. M., Religie și știință, încercare critică	2.—
Butulescu H., Manual de arheologie e biblică	—7.5
Cipariu T., Gramatica limbii rom. P. II. sintetică	4.—
— Despre limba română	—8.0
Densușianu A., Istoria limbii și literaturii rom.	4.50
Dobrogean Ghera, Literatură și știință 2 vol. a Lapadat D., Esercițiile de stil în școala popor.	5.—
Lauran, Creștinul gr.-catolic deprins în legea sa	—3.0
Lazarie I., Istoria literaturii rom. în usul tiner. sud.	2.40
— Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn.	2.—
Mandrescu I. C., Elemente ungurești în limba română	1.20
Munteanu G. I., Opuile lui Cain Corn. Tacit. traducere	3.—
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I.	1.60
— Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I.	6.—
Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățăm. școlii primare	2.—
Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriin	1.50
— Sistemul metric, manual pentru învățători	1.60
Pipoș Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedag.	—6.0
— Istoria pedagogiei	1.60
— Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedag.	4.—
— Psihologia pentru instit. pedag. și școalele medii	3.—
Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text	2.—
Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text	5.—

Pentru școalele populare

avem cele în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez numă:	
Antia carte de lectură de I. Popescu, reviz.	cor. —40
de Dr. Span, legat	—60
Carte de citire II. prelucrate de Dr. Span legat	1.20
III. Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Pilija cu charta	—50
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustrațiuni	—40
Aritmetica de F. E. Lurtz:	
Partea I. pentru anul I. și II.	—40
„ II. numerii dela 1—10.000	—70
„ III. Frațiunile com. și decimale	1.—
„ IV. Regula de trei, calcul procentelor etc.	1.80
Fizica de Făgărășan cu multe ilustrațiuni în text	—60
Economia câmpului și grădinaritul de G. Moian cu ilustr.	—50
Învățătoare, alectă poeziei naționale din cei mai buni scriitori rom.	—60
Caiete de scris după tarife separate.	
Popescu I., Comptul în școala pop., manual pentru învățători	2.40

Mapele de părete

iertate de înaltul minister pentru școală.	
Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei, tras pe pânză,	cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) tras pe pânză,	12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză,	11.50
Europa după Kozen, trad. de I. Mol-dovan, tras pe pânză cor. 11.—	
Semiglobulie, charta globului pământesc, tras pe pânză cor. 9.—	
Palestina și țările sînței scripturi tras pe pânză cor. 6.—	
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare	1.80
Stefanelli I., Catechistica biser. drept cred. resărit	8.—
— Catechese, manual pentru cateheti și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în Bucur.-gi).	
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu	8.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cu charta Palestinei	10.—
Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale	8.—
Opul întreg cu harta Palestinei preț redus	20.—
Vicio A., Carte de citire pentru cl. V. gimn.	2.40
Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.	

Se află de vânzare în librăria W. Krafft, Sibiu

Prima fabrică de mobile în Sibiu

Fritz W. Elges,

Fabrica: strada Sărei nr. 37.

Telefon 37.

Deposit: str. Cisnădiei nr. 30.

Telefon 46.

Cel mai mare stabilimen de mobile pentru

SALON,

REFECTOR,

DORMITOR.

Numer fabricate proprii, în tot felul de stil, sau după desemnuri.

Aranjează locuințe întregi.

Specialist pentru lucrări bisericești orientale:

fruntare, altare, străni, pictură bisericească etc. etc.

Mobilier pentru școale și aranjament intern pentru biserici noue.

Primește lucrări pentru edificii și montări de localuri, hotel, cafenele, decorațiuni de tot felul etc.

[169 38—50]

Liferant al căilor ferate ungare.

Din editura „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novellă de Ioan Slavici. 12 coale tip, broș., elegant. Un exemplar 40 bani.	24. Strigoica. Din fantasticele lui Nicolae Gogo. Un exemplar 40 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.	25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.	26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. Un exemplar 12 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.	27. Vecinii. Din fantasticele lui Nicolae Gogo. Un exemplar 40 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 6 bani.	28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 20 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 30 bani.	29. Ngărcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 60 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.	30. Lamea prostilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Vicu. Un exemplar 16 bani.	31. Nucul-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu“. Un exemplar 24 bani.
9. Filica a nouă zeama. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.	32. Dina-împărată și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanu“. Un exemplar 24 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.	33. Faiger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 10 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.	34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 20 bani.
12. Îndărășitul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.	35. Un idil în Roșeni. Novellă de Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
13. Răstălmăc de mamă. Legenda populară din gîrul Născodului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.	36. Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moja. Un exemplar 16 bani.
14. Banica de Bojena Némecová, tradusă din limba boacă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.	37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.	38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moja. Un exemplar 24 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.	39. Doi copii. Poveste de Ioan Moja. Un exemplar 20 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.	40. O partidă în patru. De Antonin Ghislan zoni. Un exemplar 24 bani.
18. Căldăruga cu trei picioare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Gervais. Un exemplar 16 bani.	41. Posenul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoara Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
19. Cunoșcătoarea. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.	42. Creștinul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moja. Un exemplar 30 bani.
20. Un peștor îndărătnic. Novellă de Björnsterne Björnson. (1896). Un exemplar 8 bani.	43. Mica Fădăcă. De George Sand. Un exemplar 60 bani.
21. Prietenul meu Văntuș-Teară. Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.	44. Rusalina pînărarul. Poveste de Nicolae Trimbișin. Un exemplar 44 bani.
22. Scăpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.	45. Roma învină. Tragedie în 5 acte de Alexandra Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 40 bani.
23. Fata Orănelui din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.	46. Clara Milici. Novellă de I. Turghenov. Traducere din limba rusă de Enes Hedeș. Un exemplar 80 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Din editura „Tipografiei“, soc. pe acții în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	—50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	—80
Aluășiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare«	1—
Brothe Eugen, Ținerea vitelor	—24
„ Trifoiul	—20
Costan T., Aur, novellă	—30
Ducă G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarata	—30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	1.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	1.40
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	—20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	—40
„ Reprive din Paradoxe sociologice	—40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	—10
Rusu-Șirianu I., Moara din vale, 8 novele	1.40
Simion T., Păcate Domnești, novellă orig.	—60
Simu R., Monografia comunei Orlat	—50

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.